

give ham Lejlighed til at forklare sig om de Forhold, som Sigtelsen angaar, men han behøver ikke at følge denne Opfordring, han kan lade være med det. Der staaer udtrykkelig i § 821, at ingen Tvang maa anvendes imod en sigtet, der vægrer sig ved at svare. Men hvad siger Lovforslaget om en Part i en civil Sag? Det siger i §§ 315 og 316, at „Retten kan efter Modpartens Paastand indkalde en Part til personligt Møde for at besvare Spørgsmaal, sigtende til Sagens Oplysning“. Der staaer endvidere, at han kan krydsforhøres og eksamineres saa meget, det skal være, og at „naar en Part“ — det er § 316 —, „der er tilsagt til personligt Møde, uden oplyst lovligt Forfald udebliver, eller naar der ikke svares paa de ifølge foregaaende Paragraf stillede Spørgsmaal, eller Svaret ikke har tilstrækkelig Bestemthed, kan Retten fortolke Udeblivelsen, Tavsheden eller Ubestemtheden paa den for Modparten gunstigste Maade, og navnlig lægge dennes“ — altsaa Modpartens — „Fremstilling til Grund for Paakendelsen“. Ærede Medlemmer ville se, at det kan man kalde at vende op og ned paa, hvad der hidtil har været anset for det rigtige og rimelige. Medens Parten i en civil Sag hidtil har været den, som kunde holde sig uden for det hele og tie stille, og medens sigtede var forpligtet til at svare, gaar man nu den lige modsatte Vej og siger: Sigtede behøver aldeles ikke at svare, men Parten i en civil Sag skal frem og lade sig krydsforhøre. Denne højst karakteristiske Forskel — jeg kan næsten sige den mest karakteristiske til Oplysning om, hvad det egentlig er, man er i Færd med at gøre — træder jo paa samme Maade frem med Hensyn til Vidnerne i Forhold, vel at mærke, til den sigtede, thi Vidnerne skulle afhøres, Vidnerne kunne krydsforhøres og eksamineres, ja, man kan spørge dem om alt, hvad man vil, naar det ikke ligefrem gælder deres Liv og Velfærd, som allerede omtalt af ærede foregaaende Talere, og Vidnerne skulle svare, og ville de ikke svare, bliver der anvendt Tvang imod dem, Mulkter o. s. v. Jeg vil altsaa blot gøre opmærksom paa, hvilken ekseptionel, vidunderlig Stilling den sigtede kommer til at indtage — man kunde næsten ønske at blive sigtet. Det ærede Medlem for Færøerne (Bærentsen), som udtalte sig om disse Spørgsmaal, sagde, at han syntes, at man i det hele taget maatte sige, det var Forbedringer, der vare gjorte, ogsaa særlig i

Folketinget, med Hensyn til den sigtedes Stilling. Jeg vil sige dertil, at det kommer meget an paa, fra hvilket Synspunkt man ser det. Ser man det nemlig fra Humanitetens Synspunkt, fra det Synspunkt, hvilken Elskværdighed der fra Statens Side skal udvises lige over for den sigtede, ser man det altsaa med Hensyn til det Værn, der skal være om den sigtede, at ingen kommer ham for nær eller gør ham nogen Fortræd, saa er det Forbedringer — derom er der ikke Tvivl. Ser man derimod paa Spørgsmaalet om Retssikkerheden, anser jeg det for meget tvivlsomt, om det ogsaa er rigtigt, at det er Forbedringer. Og det er dog de to Spørgsmaal, som staa over for hinanden og skulle afvejes: Spørgsmaalet om, hvad der skal gøres for at beskytte og beskærme den sigtedes Stilling i det Omfang, som den ganske sikkert har stærkt Krav paa at blive beskyttet og beskærmet — og paa den anden Side Samfundets, altsaa den sigtedes Modparts, Krav paa Retsbeskyttelse, Retssikkerhed. Det er disse to Synspunkter, det gælder at afveje imod hinanden, og hvor der altsaa er Spørgsmaal om, at man ved at varetage det ene Synspunkt ikke altid tilstrækkelig varetager det andet. Men jeg skal for mit Vedkommende sige, at naar man først — og dertil ere jo, lader det til, alle i Tinget villige — accepterer det akkusatoriske Princip, gaar jeg villig med til, hvad der her forlanges fra Folketingets Side. Naar man nemlig først vil en Ting, maa man ogsaa ville dens Udførelse. Det kan ikke undgaas, at hele den Omdannelse, som man her vil gøre, vil svække Retssikkerheden — det anser jeg for ganske utvivlsomt — men naar man vil have denne Omdannelse, og naar man ikke kan gøre andet og vel ogsaa lige over for Grundlovens Bud ikke kan gøre andet, saa siger jeg: Lad os saa føre Princippet ud i dets Konsekvens, og gøre det saa godt, som den akkusatoriske Proces i det hele kan siges at kræve det. Naar man da kræver i den akkusatoriske Proces, at den sigtede betragtes som Part, saa vil jeg ogsaa være med til at give den sigtede Part dennes Rettigheder, og dertil hører det at forsvare sig lige fra Begyndelsen af. Jeg ser altsaa, at det er Konsekvensen, men det medfører, at der vil indtræde en langt ringere Retssikkerhed i Samfundet. Mangfoldige Tilfælde kan det dog lykkes at opklare nu, da man har Lov til at spørge den sigtede og Lov til at fordre Svar af